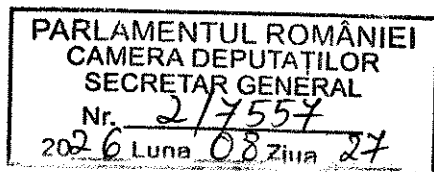

ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA

ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA - ROMANIA

Nr. 9651/2026

24-08-2026

Către: **DOAMNA IOANA BRAN - VOINEA**
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

legislativ
Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 14 august 2026

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Proiectul de Lege pentru modificarea art. 156 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (Bp. 181/2026, Plx. 473/2026);*
2. *Propunerea legislativă privind definirea, etichetarea și comercializarea pâinii (Bp. 690/2025, Plx. 270/2026);*
3. *Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (Bp. 219/2026, Plx. 517/2026);*
4. *Propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Bp. 131/2026, Plx. 412/2026);*
5. *Proiectul de Lege pentru instituirea zilei de 18 iulie ca Ziua Națională a Rezistenței Anticomuniste din România (Bp. 26/2026, Plx. 319/2026).*

Cu deosebită considerație,

~~NINI SĂPUNARU~~

~~SECRETAR DE STAT~~

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă*, inițiată de doamna deputat UPR Raisa Enachi împreună cu un grup de parlamentari independenți, POT, PACE (**Bp.219/2026, Plx.517/2026**).

I. Principalele reglementări

Potrivit *Expunerii de motive*, inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, a *Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în vederea „*consacrării exprese a violenței economice în Codul civil, prin raportare la definiția existentă în Legea nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, fără a aduce atingere acesteia, precum și stabilirea domeniului său de aplicare în cadrul raporturilor patrimoniale dintre soți și foștii soți, precum și, în măsura în care este incident, în cadrul raporturilor patrimoniale dintre persoanele aflate în relațiile prevăzute de legea specială, în legătură cu raporturi născute din aceste relații ori cu efectele încetării acestora*”.

II. Observații

1. În primul rând, salutăm preocuparea inițiatorilor propunerii legislative de a contribui la asigurarea unui cadru legal adecvat și adaptat realităților sociale și de a veni în sprijinul victimelor violenței domestice, indiferent de forma ei de manifestare.

Susținem necesitatea unei analize suplimentare a propunerii legislative, plecând de la considerentele și argumentele precizate infra.

Cu privire la această inițiativă parlamentară, atragem atenția, așa cum am mai făcut-o și cu alte ocazii atunci când se pune problema unor intervenții punctuale asupra Codului civil (din păcate, în ultima perioadă se constată apariția unei efervescente în ceea ce privește intervenția asupra prevederilor acestui act normativ), că, independent de oportunitatea acestora,

Precizăm că promovarea printr-un demers legislativ de sine stătător nu poate fi agreată, cu caracter de principiu, întrucât, în genere, soluțiile normative ce au ca obiect intervenții asupra *Codului civil* ar putea fi analizate, acceptate și valorificate în cadrul unui demers legislativ unic, coerent și corelat, fundamentat pe o evaluare de ansamblu și precedat de o consultare publică largă. O astfel de abordare este necesară pentru respectarea *principiilor constituționale vizând securitatea raporturilor juridice și a circuitului civil*, precum și previzibilitatea, coerența și predictibilitatea legii, astfel cum acestea au fost consacrate în jurisprudența Curții Constituționale.

Totodată, semnalăm și că promovarea unor intervenții legislative succesive, punctuale asupra *Codului civil* este de natură să afecteze stabilitatea și coerența normativă a acestui act normativ fundamental pentru statul de drept, cu riscul generării unei stări de incertitudine juridică și al încălcării exigențelor de calitate a legii, care decurg din dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din *Constituția României, republicată*.

Astfel, un prim aspect avut în vedere este *principiul fundamentării științifice a activității de elaborare a normelor juridice*. Elaborarea actelor normative trebuie să se facă de legiuitor pe baza unor studii prealabile (economice, sociologice, psihologice), a unei documentări științifice, dar și a cercetărilor de specialitate în care are loc reglementarea, pentru cunoașterea aprofundată a realității și identificarea scopurilor politici legislative. Numai o bună cunoaștere a ceea ce se cheamă *ratio legis* poate conduce la exprimarea corectă a normei juridice în conținutul legii.

De asemenea, activitatea de documentare este o dimensiune intrinsecă a procesului de aplicare a dreptului. În cadrul acestui proces, alături de stabilirea stării de fapt, de interpretarea normei juridice și de emiterea actului de aplicare, o etapă de sine stătătoare constituind-o alegerea normei de drept. Alegerea normei de drept sau critica normei de drept presupune identificarea normei juridice aplicabile cazului dat, verificarea validității sale, a raporturilor în care se află cu alte norme juridice, a conținutului exact al acesteia.

Mai mult, realitatea normativă cu care se confruntă România în ultima perioadă se caracterizează prin numărul mare al actelor normative adoptate anual, cu consecința apariției unei instabilități legislative accentuate, cadrul juridic fiind frecvent supus modificării și/sau completării.

S-a constatat, așadar, că sistemul legislativ românesc a generat în ultimii ani un număr foarte mare de acte normative, producându-se un exces legislativ, de natură să determine lipsa de previzibilitate, dar și de accesibilitate a normelor juridice.

Totodată, numărul mare de decizii pronunțate de către Înalta Curte de Casație și Justiție pronunțate în cadrul mecanismelor de asigurare a unei practici judiciare unitare reprezintă un indiciu al faptului că acest fenomen legislativ poate conduce la interpretări neunitare ale normelor de drept.

Or, *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* a afirmat constant, cu valoare de principiu, în jurisprudența sa, importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia. Incertitudinea legislativă reprezintă un factor important pe care instanța europeană de contencios al drepturilor omului îl are în vedere atunci când apreciază conduita statelor din perspectiva respectării principiilor statuate de *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

În consecință, având în vedere cele mai sus enunțate, propunerile ce au ca obiect modificarea și completarea *Codului civil* ar trebui să fie atent cântărite și, dacă nu se impune intervenția legiuitorului cu celeritate (i.e., în cazul necesității conformării cu jurisprudența Curții Constituționale sau a Curții de la Strasbourg), modificările propuse ar trebui cumulate și promovate prin intermediul unui demers legislativ unic care ar trebui să aibă în vedere toate aspectele identificate - în practica judiciară și de literatura de specialitate - într-un anumit interval temporal, de preferat mai îndelungat, care să țină seama de necesitatea stabilității legislative, mai ales în cazul unor acte normative fundamentale într-un sistem de drept,

cum este cazul *Codului civil*.

2. Menționăm că domeniul violenței domestice este reglementat de prevederile *Legii nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată cu modificările și completările ulterioare*, act normativ care definește atât conceptul de violență domestică (art. 3: „*orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima*”), cât și formele prin care aceasta se manifestă, printre care se regăsește și violența economică [art. 4 alin. (1) lit. e): *violența economică - interzicerea activității profesionale, priver de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a posedă, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar*].

După cum se poate observa, prevederile *Legii nr.217/2003* încadrează drept faptă ce constituie violență economică și pe cea de control asupra victimei în ceea ce privește bunurile, resursele etc, astfel încât apreciem că nu este necesară instituirea unei noi definiții a noțiunilor asimilate la nivelul legislației speciale și în cuprinsul unui alt act normativ. În plus, apreciem că prevederile art. 320² alin. (1) din cuprinsul inițiativei legislative, care definesc „*controlului economic abuziv*”, prin raportare la definiția violenței economice dată de prevederile *Legii nr.217/2003*, pot conduce la confuzie și dificultăți în înțelegerea și aplicarea norme, dar și în ceea ce privește intenției legiuitorului cu privire la reglementarea violenței economice.

Totodată, referitor la definirea termenilor, amintim și faptul că normele de tehnică legislativă reglementate de prevederile *Legii nr.24/2000*¹ stabilesc, la art. 48 alin. (3), că „*Dacă în cuprinsul unui articol se utilizează un termen sau o expresie care are în contextul actului normativ un alt înțeles decât cel obișnuit, înțelesul specific al acesteia trebuie definit în cadrul unui alineat subsecvent. În cazul în care frecvența*

¹ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

unor astfel de termeni și expresii este mare, actul normativ trebuie să cuprindă în structura sa un grupaj de definiții sau o anexă cu un index de termeni”, ceea ce nu este cazul în situația analizată.

3. O altă propunere de completare a *Codului civil* se referă la modalitatea de stabilire a contribuției la dobândirea bunurilor aflate în coproprietate sau devălmășie, fiind avute în vedere, potrivit textului propus, raporturile patrimoniale *„dintre soți și foști soți, precum și, în măsura în care este incident, dintre persoanele aflate în relațiile prevăzute de Legea nr.217/2003”*. Apreciem că în analiza propunerii de reglementare trebuie avute în vedere două componente importante: pe de o parte, că aceasta presupune o schimbare a concepției *Codului civil* în ceea ce privește contribuția soților la dobândirea bunurilor², iar pe de altă parte faptul că propunerea legislativă face referire la o categorie mult mai largă de persoane, respectiv *„la persoanele aflate în relațiile prevăzute de Legea nr.217/2003”*.

Sub acest din urmă aspect, amintim faptul că prevederile *Legii nr.217/2003* se aplică membrilor de familie care au suferit o formă de violență domestică de la un alt membru de familie. Potrivit art. 5 alin. (1) din același act normativ, în sensul acestei legi, prin membru de familie se înțelege: a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, soții și copiii acestora, precum și persoanele devenite rude prin adopție, potrivit legii; b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; frații, părinții și copiii din alte relații ai soțului/soției sau ai fostului soț/fostei soții; c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul, ascendenții și descendenții partenerei/partenerului, precum și frații și surorile acestora; d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului; e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

Așa cum se poate observa, sfera membrilor de familie este una extinsă cuprinzând persoane - precum fostul soț și părinții, frații și copiii

² Prevederile *Codului civil* prezumă contribuția egală și comună a fiecărui soț la dobândirea bunurilor comune, instituind o prezumție relativă de comunitate, prezumție ce poate fi răsturnată prin orice mijloc de probă. De asemenea, este de menționat că prin contribuția soților, potrivit art. 357 alin. (2) stabilirea cotei-părți ce revine fiecărui soț se realizează atât pe baza contribuției sale atât la dobândirea bunurilor comune, cât și prin îndeplinirea obligațiilor comune (precum munca depusă în gospodărie și implicarea în creșterea copiilor sunt considerate contribuții la cheltuielile căsătoriei și la dobândirea bunurilor – art.326 C.civ.).

acestui, persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelor dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri și familia acestora, tutore etc - care nu se încadrează în sfera raporturilor de familie reglementate de prevederile *Codului civil* ce se propun a fi completate (Capitolul VI al Titlului II din Cartea a doua a *Codului civil*, intitulat „*Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților*”).

Având în vedere toate aceste aspecte, apreciem că propunerea de reglementare este confuză, neclară și fără o aplicabilitate reală în practică.

Totodată, menționăm și faptul că sub aspectul clarității normei, există o practică vastă și constantă a instanței de contencios constituțional, potrivit căreia nerespectarea standardelor de calitate a legii impuse de prevederile *Legii nr.24/2000*, precum claritatea și previzibilitatea normei, reprezintă și o vulnerabilitate a normei din perspectivă constituțională, raportat la prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din *Constituție*³.

4. În ceea ce privește pct. 3 din inițiativa legislativă, referitor la introducerea unui text de lege care să prevadă că, la stabilirea culpei în desfacerea căsătoriei, instanța poate reține existența violenței economice, apreciem că o astfel de normă nu este necesară, având în vedere prevederile *Codului civil* în materie. Astfel, potrivit art. 373 lit. b) din *Codul civil*, divorțul poate avea loc din culpa soților: atunci când, din cauza unor motive temeinice, raporturile dintre soți sunt grav vătămate și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă. Așa cum se poate observa, chiar dacă legiuitorul a folosit o terminologie mai largă pentru a acoperi toate situațiile ce ar putea constitui o culpă a soțului, violența domestică, indiferent de forma în care se manifestă, este dincolo de orice îndoială un aspect care se circumscrie situațiilor ce constituie culpă a soțului agresor.

5. În ceea ce privește reglementările propuse la art. II din inițiativa legislativă, prin care se completează prevederile *Codului de procedură civilă* cu art. 249¹, precizăm că acestea nu respectă standardele de calitate a legii sub aspectul clarității și previzibilității, observațiile anterior formulate referitoare la nerespectarea normelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile *Legii 24/2000* menținându-și valabilitatea [cu titlu de exemplu, menționăm folosirea unor termeni/sintagme improprii normelor de drept, precum „*să rezulte în mod verosimil*”; trimiterea la norme inexistente,

³ A se vedea în acest sens *Decizia nr.139 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.336 din 3 mai 2019, paragraful 81, Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, paragraful 225.*

precum „art. 379 alin. (3) din Codul civil”; formulări lipsite de logică juridică, precum cele referitoare la prezumția de la alin. (4) și (5)].

Cu privire la aprecierea probelor, menționăm că, potrivit prevederilor art.264 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*, instanța va examina probele administrate, pe fiecare în parte și pe toate în ansamblul lor, iar potrivit alin. (2), „în vederea stabilirii existenței sau inexistenței faptelor pentru a căror dovedire probele au fost încuviințate, judecătorul le apreciază în mod liber, potrivit convingerii sale, în afară de cazul când legea stabilește puterea lor doveditoare”. În opinia noastră, propunerea de la alin. (7), prin care judecătorul apreciază probele „ținând seama de dificultățile probatorii specifice faptelor de violență economică” nu poate fi reținută, norma propusă având un caracter ambiguu și știut fiind faptul că decizia judecătorului trebuie fundamentată strict pe dovezile aflate la dosarul cauzei.

I. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.

Cu stimă,

Gavril-Ilie BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat Sorin - Mihai GRINDEANU

Președintele Camerei Deputaților